Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Mediewiści rocznik 1916. W stulecie urodzin Aleksandra Gieysztora i Gerarda Labudy”, Warszawa – Poznań, 11–13 maja 2016 r.

W dniach 11–13 maja 2016 r. miała miejsce konferencja naukowa pt. „Mediewiści rocznik 1916. W stulecie urodzin Aleksandra Gieysztora i Gerarda Labudy”, która była poświęcona pamięci dwóch wybitnych historyków. Miejszem obrad nie wybrano jednego ośrodka naukowego i tym razem konferencja odbyła się w dwóch miastach. Pierwsza część obrad miała miejsce w Sali Kolumnowej Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego (11–12.05.2016 r.), druga zaś w Poznaniu w Sali im. Profesora Gerarda Labudy w Collegium Historicum UAM (13.05.2016 r.). Patronat nad konferencją objęli Rektor UW prof. dr hab. Marcin Pałys oraz Rektor UAM prof. dr hab. Bronisław Marciniak.

Otwarcia konferencji dokonał Dyrektor IH UW prof. dr hab. Dariusz Kołodziejczyk. Następnie po przemowie prof. dra hab. Romana Michałowskiego przystąpiono do obrad. Konferencję podzielono na pięć sekcji, zaś pierwszego dnia można było wysłuchać sześciu referatów.

Jako pierwsza głos zabrała prof. dr hab. Halina Manikowska (Uniwersytet Warszawski), która przybliżyła słuchaczom postacie polskich mediewistów w okresie międzywojennym (*Formacja mediewistów polskich na tle wielkich szkół historycznych w okresie międzywojennym*). Kolejnym referentem był prof. dr hab. Rafał Stobiecki (Uniwersytet Łódzki), a jego wystąpienie dotyczyło marksizmu w historiografii powojennej (*Marksizm i inne nurty w polskiej historiografii powojennej*). Po krótkiej przerwie wystąpił dr hab. Piotr Węcowski (Uniwersytet Warszawski), który przedstawił postać A. Gieysztora na podstawie jego korespondencji (*Aleksander Gieysztor – szkic do portretu uczzonego*). Następnie głos zabrał prof. dr hab. Tomasz Jurek (Instytut Historii PAN), który przybliżył koncepcje dwóch mediewistów na temat początków państwa polskiego (*Początki państwa polskiego w badaniach Aleksandra Gieysztora i Gerarda Labudy*). Po kolejnej przerwie swój referat wygłosił dr hab. Jerzy Pysiak (Uniwersytet Warszawski), omawiając wpływ profesorów G. Labudy i A. Gieysztora na badanie dziejów powszechnych (*Dzieje*

powszechne w badaniach mediewistów pokolenia 1916). Ostatni referat w tym dniu dotyczył Warszawy i Mazowsza w badaniach A. Gieysztora (*Mazowsze i Warszawa w dziełach Aleksandra Gieysztora*), a przedstawił go prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (Uniwersytet Warszawski).

Następnego dnia wygłoszono pięć referatów, a jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Zbyszko Górczak (UAM). Jego referat dotyczył organizacji państwa i społeczeństwa polskiego w badaniach dwóch mediewistów (*Zagadnienie organizacji państwa i społeczeństwa polskiego w epoce piastowskiej w dorobku naukowym Aleksandra Gieysztora oraz Gerarda Labudy*). Kolejno głos zabrał prof. dr hab. Sławomir Gawlas (Uniwersytet Warszawski), który zwrócił uwagę na więzi plemienne i narodowe w dorobku mediewistów (*Więzi narodowe, plemienne i inne więzi społeczne w badaniach mediewistów pokolenia 1916*). Następny referat został poświęcony profesorowi G. Labudzie i miał na celu przybliżenie postaci uczonego (*Gerard Labuda – szkic do portretu naukowego*), a jego autorem był prof. dr hab. Józef Dobosz (UAM). Po krótkiej przerwie mogliśmy wysłuchać dwóch referatów autorstwa warszawskich historyków. Pierwszy z nich, wygłoszony przez prof. dr hab. Zbigniewa Dalewskiego (Uniwersytet Warszawski), dotyczył symboliki i ideologii władzy monarszej (*Ideologia i symbolika władzy monarszej w badaniach mediewistów pokolenia 1916*). Drugi zaś, którego autorem był prof. dr hab. Marian Dygo (Uniwersytet Warszawski), poruszył problem miasta i handlu w badaniach historyków (*Miasto i handel w poglądach mediewistów pokolenia 1916*). Po zakończeniu obrad zaproszono uczestników na uroczysty obiad zamykający jednocześnie warszawskie obrady. Po południu referenci i zaproszeni goście udali się w podróż do Poznania, gdzie przywitano ich uroczystą kolacją.

Poznańską część konferencji uhonorował swoją osobą Rektor-Elekt UAM prof. dr hab. Andrzej Lesicki. Głos zabrał również szczególny gość, syn profesora G. Labudy – profesor Adam Labuda. Po nim kilka słów do zgromadzonych wygłosił Dyrektor Instytutu Historii UAM i jednocześnie jeden z poznańskich organizatorów konferencji, prof. dr hab. Józef Dobosz. Po jego przemówieniu przystąpiono do obrad.

Jako pierwszy z referatem wystąpił dr hab. Maciej Dorna (UAM), który przedstawił historię Zakonu Krzyżackiego (*Zakon Krzyżacki – między historią lokalną i powszechną*). Kolejny referent prof. dr hab. Józef Borzyszkowski (Uniwersytet Gdański) przybliżył rozważania G. Labudy na temat miejsc szczególnych w życiu tego profesora – Pomorza i Kaszub (*Pomorze i Kaszubi*

w badaniach Gerarda Labudy). Po nim głos zabrał prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk (UAM), który omówił stosunki polsko-niemieckie w badaniach mediewistów (*Stosunki polsko-niemieckie i granica zachodnia*). Po krótkiej przerwie o mitach, mitologii Słowian i religioznawstwie historycznym (*Mitologia Słowian nie jest mitem. Gerard Labuda i Aleksander Gieysztor na niwie religioznawstwa historycznego*) mówił prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski). Następnie poglądom dotyczącym chrystianizacji Polski w badaniach dwóch uczonych (*Chryścianizacja Polski w badaniach Gerarda Labudy i Aleksandra Gieysztora*) przyjrzał się dr Miłosz Sosnowski (UAM/Uniwersytet Warszawski). Po tym wystąpieniu ogłoszono godzinną przerwę, w trakcie której uczestnicy zjedli obiad i mogli dyskutować przy kawie.

W drugiej części poznańskich obrad jako pierwsza głos zabrała prof. dr hab. Maria Koczerska (Uniwersytet Warszawski), której referat dotyczył źródła i źródłoznawstwa w badaniach A. Gieysztora (*Źródło – źródłoznawstwo – metoda w badaniach Aleksandra Gieysztora*). Kolejny referent prof. dr hab. Edward Skibiński (UAM), skupił się na tym samym zagadnieniu, jednakże w badaniach G. Labudy (*Źródło – źródłoznawstwo – metoda w badaniach Gerarda Labudy*). Po krótkiej przerwie prof. dr hab. Tomasz Jasiński (UAM) omówił historiografię średniowieczną w badaniach tych dwóch uczonych (*Historiografia średniowieczna w badaniach naukowych Gerarda Labudy i Aleksandra Gieysztora*). Ostatni referat dotyczący historiografii i archeologii wczesnego średniowiecza (*Polska historiografia a archeologia wczesnego średniowiecza w okresie badań tzw. milenijnych*) miał dwóch autorów: prof. dr hab. Hannę Kočka-Krenz (UAM) i prof. dr hab. Michała Kara (Instytut Archeologii i Etnologii PAN).

Jako ostatni głos zabrał prof. dr hab. Roman Michałowski, który dokonał podsumowania obrad. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, zarówno w Warszawie jak i w Poznaniu. Uczestniczyło w niej wielu uczniów tych dwóch wybitnych mediewistów. Po każdym referacie był czas na zadawanie pytań oraz dyskusję. To wydarzenie naukowe nie tylko przybliżyło postaci profesorów A. Gieysztora i G. Labudy, ich wpływ na polską historiografię, ale również pozwoliło naukowcom z wielu ośrodków w Polsce na wymianę naukowych poglądów.

---

mgr Jakub Wojtczak,
Instytut Historii, Wydział Historyczny,
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
ul. Umultowska 89d, 61-614 Poznań,
kub.wojtczak@gmail.com